

BIPT

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

Kenmerk: 2012-001758 - Art. 108, §2 - formaat
kennisgeving / ontwerpbesluit

**Raadpleging betreffende het
ONTWERPBESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT
TOT
VASTSTELLING VAN DE PRECIEZE VEREISTEN EN HET FORMAAT
VAN DE KENNISGEVING,
BEDOELD IN
ARTIKEL 108,§2 VAN DE WET VAN 13 JUNI 2005 BETREFFENDE DE
ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE EN ARTIKEL 6,§2 VAN DE WET VAN 15
MEI 2007 BETREFFENDE DE BESCHERMING VAN DE CONSUMENTEN
INZAKE OMROEPTRANSMISSIE- EN OMROEPDISTRIBUTIEDIENSTEN**

Werkwijze om reacties op dit document door te sturen

Antwoordtermijn: tot en met 31 december 2012 **(TERMIJN VERLENGD TOT 28 FEBRUARI 2013)**

Aanspreekpunt: Tim Nuyens, Eerste adviseur (02 226 87 57)

Antwoordadres per e-mail: tim.nuyens@bipt.be

Antwoorden dienen elektronisch te worden verzonden.

Op het document moet duidelijk worden aangegeven wat vertrouwelijk is.

Deze raadpleging heeft plaats overeenkomstig artikel 140 van de wet van 13 juni 2005.

INHOUDSOPGAVE

1. Doel en juridische basis van dit besluit	3
2. Procedurestappen	4
3. Algemene situering	5
3.1. HET ALGEMEEN VERBINTENISSENRECHT.....	5
3.2. DE WET VAN 6 APRIL 2010 BETREFFENDE MARKTPRAKTIJEN EN CONSUMENTENBESCHERMING.....	6
3.2.1 De algemene informatieplicht.....	6
3.2.2 De onrechtmatige bedingen.....	7
3.3. HERINNERING AAN EN SCHEMATISCH OVERZICHT VAN DE VERHOUDING TUSSEN DE ALGEMENE WET MARKTPRAKTIJEN ENERZIJD EN DE SPECIFIEKE WEC EN DE WCO ANDERZIJD.....	8
4. Herinnering aan de gevallen waarin artikel 108,§2 WEC of artikel 6,§2 WCO verder gaan dan de wet marktpraktijken	11
4.1. BEHALVE WANNEER ER GEEN (REDELIJKE) TWIJFEL KAN BESTAAN DAT EEN VOORGESTELDE WIJZIGING AANVAARD ZOU WORDEN DOOR ELKE (REDELIJKE) ABONNEE, DIENDE OPERATOR BIJ ALLE EENZIJDIGE WIJZIGINGEN VAN DE BEDINGEN VAN HET CONTRACT DE ABONNEE IN KENNIS TE STELLEN VAN ZIJN KOSTELOOS OPZEGRECHT.....	11
4.2. OOK BIJ INDEXATIE OP BASIS VAN DE INDEX VAN DE CONSUMPTIEPRIJZEN DIENDE VOORTAAN EEN KOSTELOOS OPZEGRECHT GEGEVEN TE WORDEN	12
5. Overwegingen die bijdragen tot het bepalen van een passend formaat van de kennisgeving.....	13
5.1. ER MOET TEGELIJKERTIJD KENNIS GEGEVEN WORDEN VAN DE VOORGESTELDE WIJZIGINGEN EN VAN HET KOSTELOOS OPZEGRECHT.....	13
5.2. DE KENNISGEVING MOET INDIVIDUEEL ZIJN	13
5.3. DE KENNISGEVING MOET “NAAR BEHOREN” GEBEUREN.....	14
5.4. HET FORMAAT MOET ANDERS VASTGESTELD WORDEN NAARGELANG DE ADRESGEGEVENS OF ANDERE COÖRDINATEN VAN DE ABONNEE BUITEN ZIJN NUMMER AL DAN NIET GEKEND ZIJN.....	16
5.4.1. Principeformaat.....	16
5.4.2. Uitzonderingsformaat.....	16
6. Besluit.....	17
7. Beroepsmogelijkheden.....	19

1. Doel en juridische basis van dit besluit

1. Artikel 108, §2, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, zoals gewijzigd door artikel 67, 3°, van de wet van 10 juli 2012 houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie (hierna: "WEC" genoemd), bepaalt:

"§ 2. Onverminderd de toepassing van [hoofdstuk 3, afdeling 6 van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming], hebben de abonnees het recht om bij kennisgeving van voorgestelde wijzigingen [aan een beding van het afgesloten contract] het contract zonder boete op te zeggen. De abonnees worden tijdig en ten minste één maand vooraf naar behoren individueel ter kennis gesteld van dergelijke wijzigingen en worden tegelijkertijd op de hoogte gesteld van hun recht om zonder boete het contract op te zeggen uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de inwerkingtreding van de wijzigingen indien zij de nieuwe voorwaarden niet aanvaarden.

In geval van een tariefverhoging heeft de abonnee het recht om zonder boete het contract op te zeggen uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de ontvangst van de eerste factuur na de inwerkingtreding van de wijzigingen[...].

[Het Instituut kan de gevallen bepalen waarin de in deze paragraaf bedoelde kennisgevingen moeten worden gedaan, alsook het formaat ervan]."

2. Artikel 6, §2 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de bescherming van de consumenten inzake omroeptransmissie- en omroepdistributiediensten, zoals gewijzigd door artikel 142, 3°, van de wet van 10 juli 2012 houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie (hierna: "WCO" genoemd), stelt:

"§ 2. Onverminderd de toepassing [van hoofdstuk III, afdeling 6 van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming, hebben de abonnees het recht om bij kennisgeving van voorgestelde wijzigingen aan een beding van het afgesloten contract,] het contract zonder boete op te zeggen.

De abonnees worden tijdig en ten minste één maand vooraf naar behoren individueel op de hoogte gebracht van dergelijke wijzigingen en worden tegelijkertijd op de hoogte gesteld van hun recht om zonder boete het contract op te zeggen uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de inwerkingtreding van de wijzigingen.

In geval van een tariefverhoging heeft de abonnee het recht om zonder boete het contract op te zeggen uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de ontvangst van de eerste factuur na de inwerkingtreding van de tariefverhoging.

[Het Instituut kan de gevallen bepalen waarin de in deze paragraaf bedoelde kennisgevingen moeten worden gedaan, alsook het formaat ervan.]"

3. Dit besluit heeft tot doel het formaat te bepalen van de kennisgeving die verricht moet worden in de gevallen waarin artikel 108, §2 WEC of artikel 6, §2 WCO van toepassing zijn.

2. Procedurestappen

4. Een ontwerpversie van dit besluit werd voor commentaar overgemaakt aan de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. Het commentaar op de betrokken ontwerpversie werd door het BIPT ontvangen op 8 oktober 2012.
5. Een nieuwe ontwerpversie van dit besluit werd via de website van het BIPT van xx november 2012 tot en met 31 december 2012 voorgelegd ter openbare raadpleging zoals bedoeld in artikel 140 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie. Een kopie van het bericht waarmee de openbare raadpleging wordt aangekondigd werd via e-mail van xx november 2012 door het BIPT aan de betrokken personen meegedeeld. Een samenvatting van de resultaten van die openbare raadpleging is gevoegd als bijlage bij dit besluit.

3. Algemene situering

6. Artikel 108, §2 WEC en artikel 6, §2 WCO situeren zich in een breder geheel van rechtsregels betreffende de sluiting en wijziging van contracten.
7. Om uit deze regels gevolgen te trekken betreffende het formaat van de kennisgeving, past het kort dit breder geheel te schetsen, gaande van het algemeen verbintenissenrecht tot de specifiekere vereisten van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming (hierna ook de “wet marktpraktijken” of “WMPC” genoemd).

3.1. Het algemeen verbintenissenrecht

8. Art. 1134 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt:

“Alle overeenkomsten die wettig zijn aangegaan, strekken degenen die deze hebben aangegaan, tot wet.

Zij kunnen niet herroepen worden dan met hun wederzijdse toestemming of op de gronden door de wet erkend.

Zij moeten te goeder trouw worden ten uitvoer gebracht”.

9. Daarnaast bestaat er een meer algemene verplichting tot inlichten, die (onder meer) gebaseerd is op het principe van de goede trouw en het gewettigd vertrouwen tussen contractanten¹ en de beginselen inzake aansprakelijkheid van de verkoper en de vrijwaring, waartoe de verkoper gehouden is (Burgerlijk Wetboek, artikel 1641)².
10. Een informatieplicht in een relatie tussen een professionele verkoper en een leek (geen consument) werd ook (mede) gebracht onder het leerstuk van de dwaling (Burgerlijk Wetboek, artikel 1110)³.

¹ Parl. St., Kamer, 1989-1990, nr. 1240/20, p. 8 en Parl. St., Senaat, 1990-1991, nr. 1200/2, p. 32

² Parl. St., Senaat, 1990-1991, nr. 1200/2, p. 31.

³ Hof van Beroep, Antwerpen, 12 juni 2006, *Rechtskundig Weekblad* (“R.W.”), 2008-2009, nr. 7, p. 279-284, in het bijzonder p. 281: “Appelante is derhalve tekortgekomen aan haar precontractuele informatieplichting, daar de goede trouw vereist dat een beroepsverkoper [...], wanneer hij contracteert met een leek als geïntimeerde, zorgt voor een nauwkeurige en ondubbelzinnige redactie van de contractuele informatie”. Omtrent de notie van een leek zegt het Hof in datzelfde arrest: “De zaakvoerder van [BVBA S.B.] mag enkel als professioneel worden bestempeld met betrekking tot de activiteit die hij uitoefent, omdat hij alleen daaromtrent kan worden geacht de nodige kennis te bezitten. Ten aanzien van andere goederen en diensten kan hij net zozeer behoefte hebben aan informatie van een professioneel-deskundige op dat terrein. Bijgevolg neemt het feit dat de zaakvoerder [...] de hoedanigheid van handelaar heeft [...] niet weg dat hij leek is of als zodanig dient te worden beschouwd [...]

3.2. De wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming

3.2.1 De algemene informatieplicht

9. Het gemeen recht legt het principe van de goede trouw vast tussen partijen dat zowel in de precontractuele fase geldt als in het stadium van de uitvoering van de overeenkomst. Dit principe wordt ten aanzien van consumentenovereenkomsten herbevestigd en gepreciseerd in de wet marktpraktijken, meer bepaald in artikel 4 WMPC⁴: *“Ten laatste op het ogenblik van het sluiten van de overeenkomst moet de onderneming te goeder trouw aan de consument de behoorlijke en nuttige informatie geven betreffende de belangrijkste kenmerken van het product en betreffende de verkoopsvoorwaarden, rekening houdend met de door de consument uitgedrukte behoefte aan informatie en rekening houdend met het door de consument meegedeelde of redelijkerwijze voorzienbare gebruik”.*

11. In dit kader is het nuttig te verwijzen naar de adviezen van de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen, in het bijzonder advies nr. 19 van 29 maart 2006 over de algemene voorwaarden van de exploitanten van vaste telefoondiensten:

“Uit artikel 30 van de W.H.P.C. volgt dat op de verkoper die zijn contractuele voorwaarden wil inroepen de actieve verplichting rust om zijn cliënt naar behoren te informeren omtrent het bestaan én de inhoud van deze contractuele voorwaarden, en dit ten laatste vóór hij instemt met de essentialia van het aanbod.

Het volstaat dus niet om de consument te wijzen op het bestaan van de algemene voorwaarden. De consument moet tevens kennis kunnen nemen van de inhoud van deze voorwaarden, en de verkoper moet hem informatie te verschaffen over de inhoud van deze voorwaarden.”

12. Voorafgaand aan deze passage herinnerde de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen eraan dat het voldoen aan de verplichtingen van artikel 30 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument⁵ een essentiële voorwaarde vormde voor hun tegenstelbaarheid, en dus hun bindende kracht ten aanzien van de consument (ibidem, p. 8).

13. De Commissie voor de Onrechtmatige Bedingen concretiseerde zijn advies betreffende het tegenstelbaar maken van de algemene voorwaarden en van de tarieven nog als volgt:

“Wat de effectieve mogelijkheid betreft om kennis te nemen van de algemene voorwaarden, wordt soms uitdrukkelijk gewezen op de publicatie van deze algemene voorwaarden op de website van de betrokken operator. Een dergelijke publicatie wordt trouwens voortaan wettelijk verplicht.

Dit is echter niet voldoende om te kunnen spreken van een effectieve mogelijkheid tot kennisname van de algemene voorwaarden. Niet elke consument beschikt immers over het internet. Enkel in het geval van een via het internet op afstand gesloten overeenkomst kan

⁴ Voorheen waren de principes van dit artikel vastgelegd in artikel 30 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en de bescherming van de consument (soms ook “W.H.P.C.” genoemd)

⁵ Thans dus artikel 4 van de wet van 6 april 2010 betreffende marktpraktijken en consumentenbescherming.

dit als een middel, aangepast aan de gebruikte techniek voor communicatie op afstand, beschouwd worden.” (ibidem, p. 9).

3.2.2 De onrechtmatige bedingen

14. Conform de Europese regelgeving, Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten, vereist de WMPC dat er een evenwicht geldt tussen de wederzijdse rechten en plichten voor de consument en de onderneming. Bedingen die dit evenwicht schenden ten nadele van de consument, zijn onrechtmatig en derhalve van rechtswege nietig.
15. Artikel 74 WMPC bevat een lijst van bedingen die in elk geval onrechtmatig zijn. Voor de doelstellingen van dit besluit wordt in het bijzonder verwezen naar de punten 2°, 3° en 4° van dit artikel⁶.
16. In toepassing van artikel 74, 4°, WMPC is elk beding dat aan de onderneming het recht toekent om de kenmerken van het product of de dienst die het voorwerp uitmaakt van de overeenkomst, eenzijdig te wijzigen, onrechtmatig, van zodra het om essentiële kenmerken gaat voor de consument. Dit is evenzo wanneer het gaat om kenmerken die essentieel zijn voor het gebruik dat de consument er wil van maken, indien hij dit heeft laten weten (en dit werd aanvaard door de onderneming), of zelfs – bij gebrek aan dergelijke specifieke eis – voor een normaal te voorzien gebruik.
17. In een contract van bepaalde duur is het absoluut verboden – in toepassing van artikel 74, 3°, WMPC – om te voorzien in een beding dat de onderneming toelaat over te gaan tot eenzijdige wijzigingen van de tarieven of van de voorwaarden ten nadele van de consument. Dit verbod blijft staande zelfs al mocht zijn voorzien in de mogelijkheid voor de consument om zijn contract te beëindigen.
18. Op grond van de bepalingen van artikel 74, 2°, WMPC bestaat er een grotere flexibiliteit om tariefwijzigingen of wijzigingen van contractuele voorwaarden in het nadeel van de consument door te voeren bij contracten van onbepaalde duur. Daartoe kan eenzijdig door de onderneming worden beslist onder de voorwaarde dat de consument aan de overeenkomst een einde moet kunnen stellen voor dat deze nieuwe voorwaarden of de nieuwe tarieven op hem van toepassing zijn. Dit recht voor de consument moet kosteloos en zonder schadevergoeding kunnen worden uitgeoefend.
19. Dit gaat gepaard met de verplichting tot actieve informatie lastens de onderneming die hiervoor al werd toegelicht.

⁶ Betreffende de toepassing van deze bepalingen, zie ook advies nr. 24 van de Commissie Onrechtmatige Bedingen van 25 juni 2008 inzake de contractuele voorwaarden in de sector van de teledistributie, p. 35-42.

3.3. Herinnering aan en schematisch overzicht van de verhouding tussen de algemene wet marktpraktijken enerzijds en de specifieke WEC en de WCO anderzijds

20. De verhouding tussen artikel 108, §2, WEC en de afdeling onrechtmatige bedingen van de WMPC werd in detail beschreven in de randnummers 13 tot en met 26 van het besluit van de Raad van het BIPT van 29 november 2011 tot het opleggen van een administratieve boete aan Telenet wegens de niet-naleving van artikel 108, §2, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna kortweg ook: “het besluit van 29 november 2011”) ⁷.
21. De principes die aan de basis lagen van die passages van het besluit van 29 november 2011 waren (1) dat de WEC een *lex specialis* is ten opzichte van de WMPC maar ook (2) dat in de toepassing van de WEC het minimale niveau van consumentenbescherming van de WMPC (hier betreffende de mogelijkheid om eenzijdig wijzigingen aan te brengen aan een consumentencontract) eerbiedigd moet worden ⁸.
22. Op basis van dat tweede principe werd het gevolg getrokken dat indien de WMPC bepaalde eenzijdige wijzigingen verbiedt, terwijl de WEC ze niet uitsluit, zoals de prijsverhoging in een contract van bepaalde duur, het BIPT zich niet uitstreekt, maar wel de FOD Economie en/of de rechter.

⁷ Zie in het bijzonder randnummers 25 en 26:

“25. [...] [Er] moet thans onder de gelding van de artikelen 74, 2° en 3° van de wet van 6 april 2010 dan ook besloten worden dat (het betrokken deel van) artikel 108, §2 overtreden wordt:

- wanneer abonnees die consumenten zijn en die verbonden zijn door een contract van onbepaalde duur ⁹ niet naar behoren individueel op de hoogte gesteld worden van hun recht om het contract zonder boete op te zeggen;
- abonnees die geen consumenten zijn en die verbonden zijn door een contract van bepaalde duur ¹⁰ niet naar behoren individueel op de hoogte gesteld worden van hun recht om het contract zonder boete op te zeggen.

⁹ Het BIPT brengt hier de uitdrukkelijke bepaling van artikel 74, 2°, van de wet van 6 april 2010 in rekening, die stelt: “In de overeenkomsten gesloten tussen een onderneming en een consument zijn in elk geval onrechtmatig, de bedingen en voorwaarden of de combinaties van bedingen en voorwaarden die ertoe strekken : [...] in overeenkomsten van onbepaalde duur [...] de voorwaarden ten nadele van de consument te wijzigen op basis van elementen die enkel afhangen van haar wil, zonder dat de consument in al deze gevallen het recht heeft om vooraleer [...] de nieuwe voorwaarden van kracht worden, de overeenkomst zonder kosten of schadevergoeding te beëindigen en hem daartoe een redelijke termijn wordt gelaten”.

¹⁰ Het BIPT overweegt hier dat men niet kan spreken van een eenzijdige wijziging van het contract wanneer de klant, die geen consument is, de eenzijdige wijziging kan weigeren en het contract zonder opzegvergoeding kan beëindigen.

26. Uitsluitsel brengen over de vraag of het, onder de gelding van artikel 74, 3°, van de Wet Marktpraktijken, geoorloofd is om de contractuele voorwaarden te wijzigen of de prijs te verhogen in contracten van bepaalde duur afgesloten met consumenten, komt daarentegen toe aan de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, die toezicht houdt op de Wet Marktpraktijken, en/of de rechter.”

Er is een hoger beroep ingesteld tegen dit besluit.

⁸ Dit laatste wordt in de aanhef van de artikelen 108, §2, WEC en 6, §2 WCO uitgedrukt door “Onverminderd de toepassing van...”

23. De verhouding tussen artikel 108, §2 en het betrokken deel van de Wet Marktpraktijken kan dan ook schematisch samengevat worden als volgt:

Artikel 108, §2 of toepassing Wet Marktpraktijken (WMPC)?

	Abonnee			
	Consument		Geen consument	
	Contract bep. duur	Contract onbep. duur	Contract bep. duur	Contract onbep. duur
Toepasselijk regime en administratief toezicht ?	- Prijsverhoging (tenzij prijsindexatie cfr. art. 74, 3°, lid 2 WMPC) - Wijziging voorwaarden "ten nadele"	- Prijsverhoging - Wijziging voorwaarden Art. 108, §2 WEC	-Prijsverhoging - Wijziging voorwaarden Art. 108, §2 WEC	-Prijsverhoging - Wijziging voorwaarden Art. 108, §2 WEC
	 art. 74, 3° WMPC "verboden en nietig" (art. 75, §1 WMPC) 	 NB: * reglementair opgelegde wijziging zonder implementatie-keuze: geen melding kosteloos opzegrecht nodig	 NB: * reglementair opgelegde wijziging zonder implementatie-keuze: geen melding kosteloos opzegrecht nodig	 NB: * reglementair opgelegde wijziging zonder implementatie-keuze: geen melding kosteloos opzegrecht nodig
	- andere wijziging voorwaarden: art 108, §2 WEC NB: zie *			
	prijsverlaging: nvt	prijsverlaging: nvt	prijsverlaging: nvt	prijsverlaging: nvt

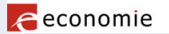
(Tabel 1 – bron: BIPT en FOD Economie)

24. De verhouding tussen artikel 6,§2, WCO en de WMPC is *mutatis mutandis* dezelfde, met dien verstande dat de FOD Economie in alle gevallen de instantie is die een administratief⁹ toezicht houdt op de betrokken bepalingen. In het kader van de WCO is de bevoegde administratiefrechtelijke toezichthoudende instantie met andere woorden altijd de FOD Economie, maar de rechtsbasis voor zijn tussenkomst verschilt naargelang het type contract (bepaalde of onbepaalde duur) en het type abonnee (consument of geen consument).

25. Het schematisch overzicht van de verhouding tussen de lex specialis en de lex generalis is hier dus als volgt:

⁹ Op de niet-naleving van de WCO staan ook strafsancities.

Art. 6, §2 WCO of toepassing Wet Marktpraktijken (WMPC)?

Abonnee van een omroeptransmissie- of -distributiedienst				
	Consument		Geen consument	
	Contract bep. duur	Contract onbep. duur	Contract bep. duur	Contract onbep. duur
Toepasselijk regime en administratief toezicht ?	- Prijsverhoging (tenzij prijsindexatie cfr. art. 74, 3°, lid 2, WMPC) - Wijziging voorwaarden "ten nadele" art. 74, 3° WMPC "verboden en nietig" (art. 75, §1 WMPC) 	- Prijsverhoging - Wijziging voorwaarden Art. 6, §2 WCO NB: * reglementair opgelegde wijziging zonder implementatie-keuze: geen melding kosteloos opzegrecht nodig	-Prijsverhoging - Wijziging voorwaarden Art. 6, §2 WCO NB: * reglementair opgelegde wijziging zonder implementatie-keuze: geen melding kosteloos opzegrecht nodig	-Prijsverhoging - Wijziging voorwaarden Art. 6, §2 WCO NB: * reglementair opgelegde wijziging zonder implementatie-keuze: geen melding kosteloos opzegrecht nodig
	- andere wijziging voorwaarden: art. 6, §2 WCO NB: zie *			
	prijsverlaging: nvt	prijsverlaging: nvt	prijsverlaging: nvt	prijsverlaging: nvt

(Tabel 2 – bron: BIPT en FOD Economie)

4. Herinnering aan de gevallen waarin artikel 108,§2 WEC of artikel 6,§2 WCO verder gaan dan de wet marktpraktijken

26. Ten behoeve van de duidelijkheid, herinnert het BIPT in deze sectie de voornaamste gevallen, waarin de WEC en de WCO als *lex specialis* verder gaan dan de bescherming geboden in de WMPC.

4.1. Behalve wanneer er geen (redelijke) twijfel kan bestaan dat een voorgestelde wijziging aanvaard zou worden door elke (redelijke) abonnee, dient de operator bij alle eenzijdige wijzigingen van de bedingen van het contract de abonnee in kennis te stellen van zijn kosteloos opzegrecht

27. In randnummers 51¹⁰ en 57 van het besluit van het BIPT van 29 november 2011 tot het opleggen van een administratieve boete aan Telenet wegens de niet-naleving van artikel 108, §2, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie maakte het BIPT het duidelijk dat artikel 108, §2 WEC niet stelt dat enkel wijzigingen in het nadeel van de abonnee onderworpen zijn aan de kennisgevingsverplichtingen van artikel 108, §2 WEC, waaronder de in kennisstelling van het recht van de abonnee om zonder kosten het contract op te zeggen.

¹⁰ Met name het volgende deel van dat randnummer:

“51. [...]”

5.2.1. Voorafgaandelijk: artikel 108, §2, van de Wet is van toepassing

Teneinde de pertinentie te beoordelen van de door Telenet opgeworpen noodzaak om een “nadeelanalyse” in concreto door te voeren (en de daaraan door Telenet gekoppelde niet-toepasselijkheid van artikel 108, §2), past het in eerste instantie uit te gaan van de tekst van het artikel.

In de tekst van artikel 108, §2, staat niet dat enkel wijzigingen in het nadeel van de abonnee onderworpen zijn aan de kennisgevingsverplichtingen van artikel 108, §2.

Een amendement dat ertoe strekte om de woorden «in het nadeel van de abonnee» in te voegen in het artikel dat artikel 108, §2, van de Wet geworden is (Amendement nr. 44, Parl. St, Kamer, 2004-2005, Nr. 1425/004) werd in de parlementaire werkzaamheden die geleid hebben tot de aanneming van de wet van 13 juni 2005 verworpen (zie Verslag namens de commissie voor de infrastructuur, het verkeer en de overheidsbedrijven, Parl. St, Kamer, 2004-2005, Nr. 1425/018, p. 45).

In de tekst van artikel 108, §2, staat evenmin dat de wijziging substantieel moet zijn of een kenmerk moet betreffen dat de aankoopbeslissing van de abonnee heeft beïnvloed of zou beïnvloeden.

Dit gezegd zijnde, zijn de kennisgevingsverplichtingen van artikel 108, §2, van de Wet ingeschreven om - waar dat wettelijk geoorloofd is (zie bespreking in sectie 5.1. hierboven) - abonnees toe te laten om de nieuwe voorwaarden niet te aanvaarden (zonder daarbij een “boete” of verbrekingsvergoeding op te lopen). Dit volgt met name uit de beschrijving van het kosteloze opzegrecht aan het einde van het eerste lid van artikel 108, §2 ¹¹.

Daar waar er geen (redelijke) twijfel kan bestaan dat een voorgestelde wijziging aanvaard zou worden door elke (redelijke) abonnee (bv. in casu de verandering van de structuur van de algemene en bijzondere voorwaarden van Telenet), hoeft er dan ook geen melding gemaakt te worden van het kosteloze opzegrecht.

28. Artikel 108, §2, WEC en artikel 6, §2, WCO gaan dus verder dan de bescherming die artikel 74, 2° WMPC heeft ingesteld, aangezien dat laatste artikel, *a contrario*, toestaat (een contractuele clausule in te lassen in contracten die aan, in casu de operator toelaat) eenzijdig wijzigingen aan te brengen aan een contract van onbepaalde duur, zonder aan de consument de mogelijkheid te geven om kosteloos een einde te stellen aan het contract, voor zover de aangebrachte wijzigingen niet ten nadele van de consument zijn.

4.2. Ook bij indexatie op basis van de index van de consumptieprijzen dient voortaan een kosteloos opzegrecht gegeven te worden

29. De artikelen 67, 3°, c) en 142, 3°, b), van de wet van 10 juli 2012 houdende diverse bepalingen inzake elektronische communicatie schrappen telkens de woorden « *behalve indien de algemene voorwaarden voorzien in een aan de index van de consumptieprijzen gerelateerde stijging* » in het tweede lid van respectievelijk artikel 108, §2, WEC en artikel 6, §2, WCO.

30. Hiermee werd beoogd een prijsverhoging door toepassing van een indexeringsclausule in de algemene of contractuele voorwaarden die verwijst naar de index van de consumptieprijzen ook vergezeld te laten gaan van een kennisgeving van het kosteloze opzegrecht, overeenkomstig artikel 108, §2 WEC of artikel 6, §2, WCO¹¹.

*Wanneer een wijziging aan de contractuele voorwaarden enkel de vertaling is van (i) een wijziging aan een puur feitelijke situatie (bv. de wijziging van het adres van een operator of een nieuwe domeinnaam waarop de website van de operator wordt gehost) of (ii) van een wijziging aan het reglementair kader **die de operator geen keuze laat omtrent de wijze van het doorvoeren van de door de regelgever opgelegde wijzigingen** (bv. de omzetting door de wetgever van Europese Richtlijnen, die de operatoren ertoe verplichten bijkomende informatie te vermelden in hun contracten), heeft de abonnee geen keuze om die nieuwe voorwaarden al dan niet te aanvaarden. Ook in dat geval hoeft de operator geen melding te maken van het kosteloos opzegrecht."*

¹¹ "De abonnees worden tijdig en ten minste één maand vooraf naar behoren individueel ter kennis gesteld van dergelijke wijzigingen en worden tegelijkertijd op de hoogte gesteld van hun recht om zonder boete het contract op te zeggen uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de inwerkingtreding van de wijzigingen indien zij de nieuwe voorwaarden niet aanvaarden." (het BIPT onderlijnt)

Er is een hoger beroep ingesteld tegen dit besluit

¹¹ Zie terzake ook de inleidende uiteenzetting van de Vice-Eerste Minister en Minister van Economie, Consumenten en Noordzee, de heer Johan Vande Lanotte in het verslag namens de Commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven, *Parl. St.*, Kamer, 53ste zittingsperiode, 2011-2012, Nr. 2143/006, p. 4: "— de consument kan zijn contract op ieder moment opzeggen bij tariefverhogingen, zelfs indien het enkel een indexering betreft;"

5. Overwegingen die bijdragen tot het bepalen van een passend formaat van de kennisgeving

31. Om in sectie 6 van dit besluit te kunnen komen tot het vaststellen van een formaat van de kennisgeving, dat passend is (zie sectie 5.4.) past het enkele vereisten die voortvloeien uit artikel 108, §2 WEC en artikel 6, §2 WCO onder de aandacht te brengen en, indien nodig, verder te specificeren (zie secties 5.1 tot en met 5.3).

5.1. Er moet tegelijkertijd kennis gegeven worden van de voorgestelde wijzigingen en van het kosteloos opzegrecht

32. De kennisgeving onder artikel 108, §2 WEC en artikel 6, §2 WCO slaat op twee aspecten.
33. Er moet tegelijkertijd¹² kennis gegeven worden van (1) “de voorgestelde wijzigingen” aan een beding van het afgesloten contract en (2) van het recht om “zonder boete” het contract op te zeggen (hierna ook: het “kosteloos opzegrecht” genoemd).
34. Het volgt dan ook rechtstreeks uit de tekst van artikel 108, §2 WEC en artikel 6, §2 WCO dat er in de kennisgeving moet staan welke wijzigingen de operator aan het bestaande contract wenst aan te brengen.
35. Een algemene informatie met bijvoorbeeld overmaking van de globale tekst van de nieuwe voorwaarden, zonder specifiek aan te geven wat er nu effectief verandert, volstaat dan ook niet om te voldoen aan de kennisgevingsverplichting.

5.2. De kennisgeving moet individueel zijn

36. In zijn besluiten van 28 juni 2010 en 29 november 2011¹³ besliste het BIPT reeds dat een verwijzing in een individuele communicatie naar een website, een persbericht of naar verkooppunten of de klantendienst van de operator om informatie te bekomen over de voorgestelde wijzigingen en het kosteloos opzegrecht niet voldoende is om tegemoet te komen aan de vereiste van een individuele kennisgeving in artikel 108, §2 WEC, omdat dit afzonderlijke actieve stappen zijn om de informatie te krijgen die de operator op grond van artikel 108, §2 WEC zelf naar behoren individueel (actief) aan de abonnee moet ter kennis brengen.
37. Een arrest van 5 juli 2012 van het Hof van Justitie van de Europese Unie¹⁴, in een analoge zaak (over het gebrek aan het verstrekken van informatie van het feit dat er in een verkoop op afstand geen verzakingsrecht werd toegekend), ondersteunt deze vereiste, in die zin dat het Hof van Justitie oordeelde dat informatie niet aan de consument is „verstrekkt” (wat zonder discussie een synoniem is voor het “op de hoogte brengen” van de voorgestelde wijzigingen en het kosteloos opzegrecht, voorzien in artikel 108, §2, WEC en artikel 6, §2 WCO), wanneer informatie die zich op de website van de verkoper bevindt enkel toegankelijk is via een aan de consument meegedeelde link.

¹² Zie daaromtrent ook het besluit van 28 juni 2010 tot het opleggen van een administratieve boete aan Belgacom wegens de niet-naleving van artikel 108, §2, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie (hierna ook “het besluit van 28 juni 2010” genoemd), sectie 4.2.3.

¹³ Zie respectievelijk de pagina’s 14 en 21 van het besluit van 28 juni 2010 en randnummer 51 van het besluit van 29 november 2011.

¹⁴ Hof van Justitie, 5 juli 2012, *Content Services*, zaak C-49/11, *Jur.* 2012, nog niet gepubliceerd, overweging 37.

38. Voor het BIPT betekent dit niet dat er totaal geen gebruik mag gemaakt worden van **verwijzingen naar een website** om informatie over de wijzigingen aan het publiek (waaronder de eigen abonnees) kenbaar te maken, bijvoorbeeld om heel in detail uitleg te verschaffen over de wijzigingen of om de nieuwe tekst van de algemene voorwaarden publiek te maken, maar deze communicatiewijze **alleen** kan **niet** geldig gebruikt worden:

38.1. om een tariefverhoging kenbaar te maken aan de abonnees of een samenvatting te geven van wat er precies wijzigt aan de bedingen van het contract¹⁵;

38.2. om nieuwe prijzen of het vernieuwde contract tegenstelbaar te maken aan de abonnees (tenzij het contract online werd afgesloten en aan de abonnee, zoals bij de contractssluiting, opnieuw de gelegenheid gegeven wordt om zich akkoord te verklaren met de nieuwe tarieven of de nieuwe contractuele voorwaarden);

38.3. ten aanzien van abonnees waarvan de operator niet weet dat hij een internettoegangsdienst afneemt¹⁶.

39. De kennisgeving dient gericht te worden aan iedere klant wiens contractuele situatie wijzigt wanneer hij niet reageert, niet minder maar ook niet meer.

40. De individuele aard van de kennisgeving waarin artikel 108, § 2, WEC en artikel 6, §2 WCO voorzien, houdt in dat de klant informatie dient te ontvangen, wanneer zijn eigen juridische toestand op contractueel vlak op het punt staat te wijzigen.

41. Indien een operator bijvoorbeeld slechts de prijzen van enkele tariefplannen verhoogt, dan dient hij dus de kennisgeving te beperken tot de afnemers van die tariefplannen.

42. Een algemene informatie verzenden aan alle abonnees, weze het door in die communicatie een lijst van tariefplannen waarvan de tarieven wijzigen te vermelden, komt niet tegemoet aan de vereiste van de individuele kennisgeving vervat in artikel 108, §2 WEC of artikel 6, §2 WCO. Een dergelijke communicatie kan de abonnee in verwarring brengen omtrent zijn recht om al dan niet kosteloos op te zeggen¹⁷ en noopt de abonnee overigens ook om actief te zoeken of het tariefplan dat hij afneemt onderworpen is aan de tariefverhoging.

5.3. De kennisgeving moet “naar behoren” gebeuren

43. De vereiste om “naar behoren” informatie te geven over de tariefverhoging of de wijziging van één of meerdere bedingen van het afgesloten contract en over het kosteloze opzegrecht dient in de eerste plaats ingevuld te worden aan de hand van de hierboven vermelde principes van goede trouw in de uitvoering van de overeenkomst en van de actieve informatieplicht van de onderneming.

¹⁵ Dit zijn immers de kernelementen die in de individuele kennisgeving vermeld moeten worden.

¹⁶ Zoniet worden er opnieuw actieve stappen (zoals zich begeven naar een openbare bibliotheek, waar een internetverbinding ter beschikking staat) van een dergelijke abonnee verwacht. Zie in dezelfde zin ook besluit van 29 november 2011, randnummer 51, sectie 5.2.3.2, a) van de in dat randnummer aangehaalde passage van de brief van het BIPT van 22 september 2011.

¹⁷ In het verleden werd er bijvoorbeeld een tariefverhoging op een tariefplan A met inbegrepen forfait B toegepast, die niet van toepassing was op tariefplan A, met inbegrepen forfait C. Alle klanten van tariefplan A kregen een kennisgeving en in de lijst stond enkel tariefplan A, met inbegrepen forfait B vermeld, maar een aantal klanten van tariefplan A, met inbegrepen forfait C gingen ervan uit dat zij ook kosteloos konden opzeggen en waren dan ook verrast dat zij opzegkosten aangerekend kregen.

44. De gegeven informatie dient dus nuttig te zijn teneinde de abonnee toe te laten met kennis van zaken een weloverwogen beslissing te nemen over de al dan niet aanvaarding van de nieuwe tarieven of de nieuwe contractuele bedingen. Naast de hierboven reeds geëxpliceerde vereiste dat de abonnee in geen geval afzonderlijke actieve stappen moet ondernemen om de informatie in kwestie te krijgen betekent dit dat de meegedeelde informatie **duidelijk en gericht de aandacht van de abonnee moet vestigen op de veranderingen die de operator wil aanbrengen aan het contract.**
45. In toepassing daarvan moet:
- 45.1. de datum waarop de voorgestelde wijzigingen in zullen gaan uitdrukkelijk vermeld worden in de kennisgeving¹⁸;
- 45.2. er een samenvatting gegeven worden van wat de contractuele voorwaarden bepalen vóór de wijziging en wat ze zullen bepalen nà de wijziging;
- 45.3. de samenvatting van de wijzigingen opgesteld worden op een voor de gemiddelde abonnee (of indien het tariefplan zich op een bepaalde groep abonnees richt, voor de gemiddelde abonnee binnen deze groep) begrijpelijke wijze;
- 45.4. de verstrekte informatie volkomen objectief, volledig en precies zijn.
46. Een behoorlijke kennisgeving opstellen impliceert ook dat andere rechten van de abonnees toegekend door de WEC of de WCO gerespecteerd worden. Zo mag een operator in de beschrijving van de modaliteiten van de opzegging **niet vereisen dat de opzeg moet gebeuren via een aangetekend schrijven en** mag hij de abonnee ook **niet opleggen om de reden voor de opzegging te specificeren** in zijn opzeg. Volgens artikel 111/3, §1 WEC en artikel 6/1, §1 WCO kan de opzeg van het contract door de abonnee immers door alle schriftelijke middelen en zonder opgaaf van redenen gebeuren¹⁹.
47. Om tegemoet te komen aan de doelstellingen van de duidelijkheid en doelgerichtheid van de informatie over de wijzigingen aan de contractuele voorwaarden en het daaraan gekoppelde recht om kosteloos op te zeggen, mag de informatie daarover **niet vermengd** worden **met reclame of met informatie over andere onderwerpen**.

¹⁸ Die datum dient uiteraard ver genoeg in de tijd te liggen om de vereisten van artikel 108, §2 WEC of artikel 6, §2 WCO te kunnen respecteren dat de voorgestelde wijzigingen ten minste één maand op voorhand aan de abonnee ter kennis gesteld worden.

¹⁹ De memorie van toelichting bij de wet van 10 juli 2012 houdende diverse wijzigingen inzake elektronische communicatie laat er geen twijfel over bestaan dat deze vereisten ook van toepassing zijn in het kader van artikel 108, §2 WEC (en artikel 6, §2 WCO): zie Memorie van toelichting, *Parl. St.*, Kamer, 53ste hoorzitting, 2011-2012, Nr. 2143/001, p. 60: "In overeenstemming met artikel 111/4, § 1, en de uitleg daarbij, dient ten aanzien van paragraaf 2 gepreciseerd te worden dat de opzeg door de abonnee in geval van wijziging van de bedingen van een contract, waaronder algemene voorwaarden, door alle middelen kan gebeuren."

5.4. Het formaat moet anders vastgesteld worden naargelang de adresgegevens of andere coördinaten van de abonnee buiten zijn nummer al dan niet gekend zijn

5.4.1. Principeformaat

48. Het BIPT vindt het gepast dat er wat betreft de kennisgeving van de rechten toegekend aan de abonnee aangesloten wordt bij de standaard die de WMPC heeft ingesteld om het herroepingsrecht van toepassing op de overeenkomst op afstand en de overeenkomst gesloten buiten de lokalen van de onderneming ter kennis te brengen van de consument.
49. Naar analogie met de artikelen 46 en 60 WMPC dient de informatie over het kosteloze opzegrecht dan ook opgenomen worden **in vetgedrukte letters en in een kader los van de tekst**.
50. De informatie over de wijzigingen en het recht om kosteloos op te zeggen dienen steeds **schriftelijk of op een andere duurzame drager**, ter beschikking staand van de abonnee en voor hem toegankelijk²⁰, gegeven te worden.

5.4.2. Uitzonderingsformaat

51. Het BIPT erkent dat er in de sector van de elektronische communicatie diensten gecommmercialiseerd worden in het kader waarvan de operator niet beschikt over de adresgegevens of andere coördinaten van de abonnee buiten zijn telefoonnummer.
52. Dit is met name het geval bij de commercialisering van mobiele spraak- en/of datacommunicatie op basis van een voorafbetaalde kaart.
53. Tariefverhogingen en wijzigingen aan de contractuele voorwaarden van dergelijke diensten dienen ook aan de abonnees van dergelijke diensten ter kennis gesteld te worden. Niets in artikel 108, §2 WEC of artikel 6, §2 WCO sluit dat uit.
54. Indien een dergelijke dienst enkel een schriftelijke communicatie per SMS toelaat, dient er in zekere mate rekening gehouden te worden met de beperkingen die deze duurzame drager²¹ met zich meebrengt.
55. Het is daarom verantwoord het formaat van de kennisgeving in die gevallen in te korten en alle vereisten inzake formaat die technisch niet realiseerbaar zijn (kader, vetgedrukte letters en toevoeging van een bijlage) achterwege te laten.
56. Het BIPT benadrukt evenwel dat de beslissing tot inkorting van het formaat geen toelating uitmaakt om in alle gevallen de kennisgeving te beperken tot 1 SMS van 160 karakters. Het is het aantal karaktertekens dat nodig is om de informatie die uit hoofde van dit besluit moet gegeven worden dat het aantal te versturen SMS'en bepaalt, niet omgekeerd: indien de informatie die uit hoofde van dit besluit moet verstrekt niet samengevat kan worden in één SMS, dienen er 2 of meer opeenvolgende SMS'en verzonden te worden aan de betrokken abonnees.

²⁰ Zie artikel 46 WMPC.

²¹ Het BIPT wijst erop dat een elektronisch bericht van het SMS-type enkel aangemerkt kan worden als een duurzame drager indien dat bericht op het mobiele toestel van de eindgebruiker kan worden opgeslagen. "Flash" of andere berichten die na een bepaalde tijd niet meer consulteerbaar zijn of die niet door de eindgebruiker kunnen worden opgeslagen zijn geen duurzame dragers waarmee de informatie bedoeld in artikel 108, §2, WEC of artikel 6, §2, WCO kan ter kennis gebracht kunnen worden.

6. Besluit

Gelet op het voorgaande, neemt het BIPT de volgende besluiten:

6.1. Het formaat van de kennisgeving, te gebruiken in alle gevallen waarbij de operator coördinaten van de abonnee andere dan zijn telefoonnummer kent, wordt vastgesteld als volgt:

6.1.1. Bij wijziging van de contractuele voorwaarden:

Uw contractsvoorwaarden zullen wijzigen vanaf [datum]

[Geef een precieze, objectieve, begrijpelijke en neutrale uitleg over de wijzigingen. Wat was situatie voordien ? Wat wordt de nieuwe situatie ? en vanaf wanneer ?]

U vindt de volledige nieuwe voorwaarden als bijlage [of indien de voorwaarden van randnummer 38.2 vervuld zijn: op [precieze URL waar de nieuwe contractuele voorwaarden zijn gepubliceerd]]

Conform de wet heeft u het recht om uiterlijk op [datum] zonder boete of kosten uw contract op te zeggen indien u de nieuwe voorwaarden niet aanvaardt

Hoe kan ik opzeggen ?

[Uitleggen hoe de opzegging in concreto dient te gebeuren]

6.1.2. Bij (toegelaten) tariefverhoging:

Uw tarief [identificatie van het of de tarieven uit het tariefplan die zullen verhogen] zal verhogen vanaf [datum]

[Geef een precieze, objectieve, begrijpelijke en neutrale uitleg over de tariefverhoging. Wat was de situatie voordien ? Wat wordt de nieuwe situatie ? en vanaf wanneer ?]

U vindt de volledige nieuwe tarieven als bijlage [of indien de voorwaarden van randnummer 38.2 vervuld zijn: op [precieze URL waar de nieuwe tarieven zijn gepubliceerd]].

Conform de wet heeft u het recht om zonder boete of kosten uw contract op te zeggen uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de ontvangst van de eerste factuur na de tariefverhoging. De verhoging zal in werking treden op [datum].

Hoe kan ik opzeggen ?

[Uitleggen hoe de opzegging in concreto dient te gebeuren]

6.2. Indien de coördinaten van de abonnee buiten zijn telefoonnummer niet bekend zijn bij de operator en de aangeboden dienst enkel een schriftelijke communicatie per SMS toelaat, dan wordt het volgende formaat gebruikt:

6.2.1. Bij wijziging van de contractuele voorwaarden:

[Geef een precieze, objectieve, begrijpelijke en neutrale uitleg over de wijzigingen. Wat was de situatie voordien ? Wat wordt de nieuwe situatie ? en vanaf wanneer ? Geef het totaal aantal sms'en aan waarmee de wijzigingen en het kosteloos opzegrecht ter kennis worden gebracht] U vindt de volledige nieuwe voorwaarden op [precieze URL waar de nieuwe contractuele voorwaarden zijn gepubliceerd]. U kan ook gratis toezending ervan vragen op [nummer en/of webadres klantendienst]. Conform de wet heeft u het recht om uiterlijk op [datum] zonder kosten uw contract op te zeggen indien u de nieuwe voorwaarden niet aanvaardt [+ uitleggen hoe de opzegging in concreto dient te gebeuren].

6.2.2. Bij (toegelaten) tariefverhoging:

[Geef een precieze, objectieve, begrijpelijke en neutrale uitleg over de tariefverhoging. Wat was de situatie voordien ? Wat wordt de nieuwe situatie ? en vanaf wanneer ? Geef het totaal aantal sms'en aan waarmee de tariefverhoging en het kosteloos opzegrecht ter kennis worden gebracht] U vindt de volledige nieuwe tarieven op [precieze URL waar de nieuwe tarieven zijn gepubliceerd]. U kan ook gratis toezending ervan vragen op [nummer en/of webadres klantendienst]. Conform de wet heeft u het recht om zonder kosten uw contract op te zeggen uiterlijk de laatste dag van de maand die volgt op de ontvangst van de eerste factuur na de tariefverhoging [+ uitleg hoe de opzegging in concreto dient te gebeuren].

6.3. De kennisgeving mag in geen geval worden vermengd met reclame of met informatie over andere onderwerpen.

7. Beroepsmogelijkheden

Overeenkomstig de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om beroep in te stellen bij het hof van beroep van Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.

Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het Instituut publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

Axel Desmedt
Lid van de Raad

Charles Cuvelliez
Lid van de Raad

Catherine Rutten
Lid van de Raad

Luc Hindryckx
Voorzitter van de Raad

Bijlage: samenvatting van de resultaten van de openbare raadpleging (toe te voegen in latere versie)